

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000557

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-03-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондар Юлія Олександрівна

2. Yuliia Bondar

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Історія та археологія

Дата захисту: 09-04-2026

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12183

Повне найменування юридичної особи: Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Код за ЄДРПОУ: 02066753

Місцезнаходження: проспект Героїв України, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 04умс1w90

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Код за ЄДРПОУ: 02066753

Місцезнаходження: проспект Героїв України, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 04умс1w90

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.81.03

Тема дисертації:

1. Промисловість Української РСР у повоєнний період (1946–1965 рр.): історіографія проблеми
2. Industry of the Ukrainian SSR in the Postwar Period (1946–1965): Historiography of the Problem

Реферат:

1. У дисертації вперше в історичній науці комплексно проаналізовано генезу процесу дослідження історії промисловості Української РСР у повоєнний період (1946–1965 рр.); встановлено, що існуюче історіописання лише частково охоплює дослідження окремих векторів проблеми, а тому не дає комплексного розкриття історіографічного процесу, тенденцій в методології і проблематиці різних історіографічних шкіл та напрямків; проведено аналіз наративу радянських, західних, діаспорних, сучасних українських науковців, їхнього теоретико-методологічного базису, категоріально-понятійного апарату і на цій платформі з'ясовані актуальний стан, повнота і достовірність дослідження історії промисловості Української РСР повоєнного двадцятиріччя (1946–1965 рр.); проаналізовано праці вітчизняних науковців, які ще не ставали об'єктом історіографічного аналізу та визначено перелік актуальних тем для майбутніх конкретно-історичних досліджень; досліджено зміст робіт західної науковців, які також ще не стали об'єктом історіографічного

дослідження; Уточнено періодизацію історіографії промислового розвитку Української РСР (1946–1965 рр.), класифікацію всього масиву історіографічних джерел, перелік сфальсифікованих та слабо досліджених напрямів історії промисловості Української РСР повоєнного двадцятиріччя (1946–1965 рр.), актуальні вектори майбутніх конкретно-історичних розвідок. Набули подальшого розвитку процес переосмислення низки висновків і концептуальних підходів, домінуючих в радянському, західному та діаспорному історіописаннях, спростовано перелік аналітичних розбіжностей в роботах з історії повоєнної промисловості Української РСР; уточнений теоретико-методологічний та категоріальний апарат історіографічного дослідження. Доведено, що радянські історіографи не брали під сумнів методологічні основи аналізованих праць, що в свою чергу не дозволяло побачити нові напрями та перспективи. Дослідження велися у повній відповідності до уявлень партійно-державного керівництва і включали в себе аналіз прийнятих партією рішень та хід їх виконання. Реальні механізми підготовки та прийняття рішень не вивчалися. Історіограф так само як і історик переказував зміст тих чи інших принципових політичних рішень, а потім на конкретному матеріалі показував діяльність партії та уряду щодо їх реалізації: на початку періоду – склалися передумови, поставлені завдання, наприкінці періоду – завдання вирішені. Для радянської історіографії характерна концепція лінійного розвитку соціалізму. Дослідники розглядали минуле як наближення до несуперечливого сьогодення, з висоти якого велося дослідження. За таких умов в минулому треба було помічати лише ті риси, які привели його до нинішнього стану. Така ситуація існувала в радянській історичній науці до кінця 1980-х рр. В історіографічних працях переважав не критико-аналітичний, а бібліографічно-описовий підхід. У той же час автори історіографічних праць порушували питання про комплексне вивчення історії індустріального розвитку, необхідність змін у методах дослідження, коригування суджень та висновків відповідно до реального змісту процесів в промисловості Української РСР. Теоретичне і практичне значення дисертації полягає в систематизації й узагальненні нарративу, осмисленні його в канві новітніх тенденцій генези світової та української історіографічної науки. Теоретичне значення дисертації полягає в розширенні та концептуальному розвитку наукового розуміння промислової історії Української РСР у повоєнний період (1946–1965 рр.) як самостійної галузі досліджень. Авторка системно досліджує виникнення та розвиток нарративів у радянській, західній, діаспорній та сучасній українській історіографії, демонструючи залежність методології та дослідницьких питань від політичного контексту, доступності джерел, а також домінуючих академічних парадигм і світоглядів. Спираючись на це, дисертація уточнює періодизацію та класифікацію історичних праць, визначає межі наукової обґрунтованості існуючих інтерпретацій.

2. For the first time in historical scholarship, the dissertation provides a comprehensive analysis of the genesis of research into the history of industry in the Ukrainian SSR in the postwar period (1946–1965). It establishes that the existing historiography covers only certain aspects of the problem and therefore does not offer a holistic reconstruction of the historiographical process, nor of the trends in methodology and research agendas of different historiographical schools and approaches. The study analyzes the narratives of Soviet, Western, diaspora, and contemporary Ukrainian scholars, their theoretical and methodological foundations and conceptual apparatus, and on this basis determines the current state, completeness, and reliability of research on the history of industry in the Ukrainian SSR in the postwar twenty-year period (1946–1965). The works of Ukrainian scholars that had not previously been the subject of historiographical analysis are examined, and a range of relevant topics for future concrete-historical studies is identified. The content of works by Western scholars that had likewise not previously been subjected to historiographical analysis is also investigated. The periodization of the historiography of industrial development in the Ukrainian SSR (1946–1965), the classification of the entire body of historiographical sources, the list of falsified and insufficiently studied areas in the history of the Ukrainian SSR's postwar industry (1946–1965), and the key vectors for future concrete-historical research have been refined. Further development has been achieved in the process of rethinking a number of conclusions and conceptual approaches dominant in Soviet, Western, and diaspora historiography; a number of analytical discrepancies in works on the history of the postwar industry of the Ukrainian SSR have been refuted. The theoretical, methodological, and conceptual apparatus of historiographical research has also been further specified and refined. It has been demonstrated that Soviet historiographers did not question the methodological foundations of

the works they analyzed, which in turn made it impossible to identify new directions and perspectives. Research was conducted in full accordance with the views of the party-state leadership and focused on the analysis of decisions adopted by the party and the course of their implementation. The real mechanisms of preparation and decision-making were not studied. The historiographer, like the historian, usually retold the content of particular fundamental political decisions and then, on the basis of concrete material, demonstrated the activities of the party and the government in implementing them: at the beginning of a period, prerequisites were formed and tasks were set; at the end of the period, the tasks were declared fulfilled. Soviet historiography was characterized by the concept of the linear development of socialism. Researchers viewed the past as a movement toward a supposedly non-contradictory present, from the vantage point of which the study itself was conducted. Under such conditions, only those features of the past were to be noticed that had led to the current state of affairs. This situation persisted in Soviet historical scholarship until the late 1980s. In historiographical works, a bibliographical and descriptive rather than a critical and analytical approach prevailed. At the same time, the authors of historiographical studies raised the issue of the need for a comprehensive study of the history of industrial development, changes in research methods, and the adjustment of judgments and conclusions in accordance with the real content of processes in the industry of the Ukrainian SSR. The theoretical and practical significance of the dissertation lies in the systematization and generalization of the historiographical narrative and in its interpretation within the framework of the latest trends in the genesis of world and Ukrainian historiographical scholarship. The theoretical significance of the dissertation consists in expanding and conceptually developing the scholarly understanding of the industrial history of the Ukrainian SSR in the postwar period (1946–1965) as an independent field of research. The author conducts a systematic examination of the emergence and development of historiographical narratives in Soviet, Western, diaspora, and contemporary Ukrainian scholarship, demonstrating the dependence of methodological approaches and research questions on the political context, the availability of sources, and the prevailing academic paradigms and worldviews. On this basis, the dissertation refines the periodization and classification of historical works and delineates the boundaries of the scholarly validity of existing interpretations.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Бондар Ю. О. Історіографія промисловості Української РСР у повоєнний період (1946–1965 рр.): репрезентативність джерельної бази. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. Том 35 (74) № 2. 2024. С. 144–148.
- Бондар Ю. О. Зародження та становлення історіописання розвитку повоєнної промисловості Української РСР (1946–1965 рр.) у перше післявоєнне десятиліття (1946–1953 рр.). Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. Том 35 (74) № 4. 2024. С. 226–232.
- Бондар Ю. О. Суспільно-політичні умови розвитку історіографії повоєнного промислового розвитку УРСР (1946–1965 рр.) в період хрущовської «відлиги» (середина 1950-х – середина 1960-х рр.). Літопис Волині. Число 32. 2025. С. 30–35.
- Бондар Ю. О. Промисловість Української РСР у повоєнне двадцятиріччя (1946–1965 рр.) в роботах істориків української діаспори. Культурологічний альманах. Вип. 2 (14). 2025. С. 112–118.

- Бондар Ю. О. Промисловість Української РСР (1946–1965 рр.) в оцінці західної радянології. Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2025. Вип. 88. Том 1. С. 4–10.
- Бондар Ю. О. Повоєнна промисловість Української РСР (1946–1965 рр.): зародження та становлення сучасної української історіографії. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2025. Вип. 1. С. 22–33.

Наукова (науково-технічна) продукція: історіографічне вирішення проблеми

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя населення, недопущення помилок минулого, вирішення соціальних та політичних питань

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нефьодов Дмитро Валерійович

2. Dmytro V. Nefodov

Кваліфікація: д. і. н., доц., 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1992-7271

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Код за ЄДРПОУ: 02066753

Місцезнаходження: проспект Героїв України, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 04umc1w90

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Набока Олександр Вікторович

2. Oleksandr V. Naboka

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1678-9475

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тверитникова Олена Євгенівна

2. Olena Y. Tverytnykova

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6288-7362

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Буглай Наталя Михайлівна

2. Natalia M. Buhlai

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0674-4313

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Код за ЄДРПОУ: 02066753

Місцезнаходження: проспект Героїв України, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 04умс1w90

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Хрящевська Людмила Михайлівна
- Liudmyla M. Khriashchevska

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2611-0817

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Код за ЄДРПОУ: 02066753

Місцезнаходження: проспект Героїв України, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 04умс1w90

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Рижєва Надія Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Рижєва Надія Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бондар Юлія Олександрівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна